

Kázeň z evanjelických služieb Božích v Bratislave
Lamači,

2. pôstna nedeľa, 1. 3. 2026, 10.00 h ES: 97, 83,
333, Žalm 115, 1-13,

téma: **Tvrdošijní,**

a predsa milovaní

Modlitba (slovami Žalmu 25, 6 - 7): Ó Hospodine, pamätaj na svoje zľutovanie, na svoju milosť; lebo tie sú od vekov. Na hriechy mojej mladosti a na poklesky moje nespomínaj, pamätaj na mňa podľa svojej milosti, pre svoju dobrotu, ó Hospodine. Amen.

2. Mojžišova 34, 1 - 9: „1 Hospodin povedal Mojžišovi: „Vykreš dve kamenné tabule, ako boli predchádzajúce. Ja na ne napíšem slová, čo boli na predchádzajúcich tabuliach, ktoré si rozbil: 2 Buď pripravený! Ráno vystúpiš na vrch Sinaj a na jeho končiar sa postavíš ku mne. 3 Nikto však nesmie vystúpiť s tebou a nikto nech sa neukazuje na celom vrchu. Ba ani ovce, ani dobytok sa nesmú pásť oproti tomuto vrchu.“ 4 Mojžiš teda vykresal dve kamenné tabule, ako tie predchádzajúce. Včasráno vstal, vystúpil na vrch Sinaj, ako mu prikázal Hospodin a vzal do rúk obe kamenné tabule. 5 Keď Hospodin zostúpil v oblaku, Mojžiš sa tam k nemu postavil a vzýval meno Hospodina. 6 Hospodin prechádzal pred ním a volal: „Hospodin, Hospodin! Milosrdný, láskavý, zhovievavý, veľmi milostivý a verný Boh! 7 Preukazuje milosť tisícom, odpúšťa vinu, zločin a hriech, ale nič nenecháva nepotrestané. Trestá vinu otcov na synoch a vnukoch do tretieho a štvrtého pokolenia.“ 8 Mojžiš sa rýchlo sklonil až po zem, klaňal sa 9 a hovoril: „Pane, ak som získal tvoju priazeň, prosím, Pane, pod' medzi nás! Je to síce tvrdošijný ľud, ale odpusť nám viny a hriechy a prijmi nás ako svoje vlastníctvo.“

Milí bratia, milé sestry!

Druhá pôstna nedeľa dostala latinské pomenovanie **Reminiscere**, po našom: **Rozpomeň sa, pamätaj**. Tento názov vznikol podľa slov 25. žalmu, ktorými sme sa modlili pred kázňou. Autor žalmu na jednej strane prosí Hospodina, **aby pamätal, rozpomenul sa, nezabudol na svoju milosť**, a na druhej strane, **aby nepamätal - nespomínal na ľudské previnenia**.

Z 2. Mojžišovej sme čítali o situácii Izraelcov, v ktorej sa javilo, že Boh na nich zabudol. Mal by na to plné právo, veď išlo o **tvrdošijný ľud** (v. 9). Táboril pod vrchom Sinaj, kam doputoval z Egypta. Izraelci **sú na ceste z veľmi určitej neslobody - z egyptského otroctva, do veľmi neurčitej slobody**. Je to neistá, riskantná, nepohodlná cesta. Púť do neznáma. **Zreteľné nevýhody egyptského otroctva boli vymenené za veľmi nezreteľné výhody slobody**. Je to svojím spôsobom i naša situácia.

Teraz, pod vrchom Sinaj, sa ľud teší, lebo očakáva čosi konkrétne, viditeľné - tabule zákona, ktoré má doniesť Mojžiš. Ibaže Mojžiš nechodí. Dlhú mešká. My ľudia chceme, aby bol náš čas rešpektovaný. Avšak **Hospodin má svoj čas. Čas nevyspytateľný. Čas, ktorým vždy sleduje naše dobro**. Preto ho nebude meniť podľa našej, ľudskej mienky.

Sme tvrdošijní a netrpezliví. Radi by sme diktovali svoj čas aj samému Bohu. Veď predsa nemáme čas čakať... Preto si ne jeden človek vyberie iného boha, iný základ, iný rebríček hodnôt, iné desatoro... Aj starozmluvní Izraelci berú veci do svojich

rúk a začínajú konať. Na púšti si vyrobia zlatého býčka – zlaté teľa. Sú neuveriteľne obetaví. **Na zhotovenie modly dajú to najlepšie a najdrahšie, čo majú.** Obetujú to, len aby si zadovážili takého boha, ktorým budú môcť disponovať.

Ľudia vo všetkých érach dejín si vytvárali falošných bohov. Reformátor Ján Kalvín povedal, že **ľudské srdce** (moje i tvoje srdce), **je továrňou na modly.** Ľudia v dobách náboženských i nenáboženských dobre tušili, že svet má nejaký jednotiaci základ, že má cieľ, začiatok i koniec. Všetci v hĺbke srdca túžia po Bohu, no pri všetkých a prejavila aj ľudská netrpezlivosť.

Iste, mať takú trpezlivosť, akú vyžaduje Boží čas, nie je jednoduché. Vžime, vcíťme sa do toho, čo prežívali Izraelci na púšti, keď **putovali zo známej neslobody do neznámej slobody.** To sa veľmi podobá na obdobie, ktoré žijeme posledných 36 rokov. Za bývalou érou ešte stále nejeden banuje – ako za oným časom mnohých istôt. V spomienkach na ne poľahky zabúda na tých, ktorých základné ľudské práva, sloboda a dôstojnosť boli porušované či upreté. Zabúda, že **kedykoľvek si vyrábame náhradných bohov, bude nám s nimi dobre len do času.** Aj Boží ľud Starej zmluvy tancoval a spieval okolo zlatého teľaťa, opájal sa tým, že je pre čo žiť. **Falošní – viditeľní bohovia poskytujú dojem, že je prečo pracovať, je čo utrácať a za čo sa baviť. Avšak iba do času.** Opäť príde chvíľa, keď sa „ozve tresk tabúl zákona rozbíjaných o skalu“. Mojžiš, ktorý tak kedysi urobil, bol v tej chvíli viac prorokom ako

človekom – videl, čo ostatní nevideli, trpký koniec, hoc ešte nenastal.

Niekedy je to Boží prorok, inokedy tá – ktorá situácia, ktorá nám pripomenie, že nablýskaný boh je falošný, nepravý, že je iba výtvarom ľudských rúk či mysle (por. Ž 115, 4 – 8), a trvá iba do času. A v takej chvíli sa ocitáme na rázcestí. **Jednou cestou je rozhodnutie nevzdať sa toho, čo som si odľal, vymyslel, vytesal, spočítal či odhadol. Druhá cesta je stať ukrytá v hmle.** Boh Biblie, Boh, o ktorom vyznávame: „Aj keď Ťa nevidím, viem, že si tu“ – nás nevedie ako viditeľné modly. Tie vodíme my sami... Hospodina, Boha Písma svätého, treba nanovo hľadať. Evidentnú istotu nemáme. **Žijeme vierou, nie videním. Dať sa viesť Hospodinom značí, byť pripraveným takmer na všetko, na to, že naše ľudské plány môžu byť odsunuté na vedľajšiu koľaj a ako nosné sa ukáže čosi celkom iné, než sme dúfali.**

Mojžiš navzdory tomu vie, že **sa oddá kráčať po „zahmlenej“ ceste.** Z jeho úst sa ozýva modlitba: „*Pane, ak som získal tvoju priazeň, prosím, Pane, pod' medzi nás! Je to síce tvrdošijný ľud, ale odpusť nám viny a hriechy a prijmi nás ako svoje vlastníctvo*“ (2M 34, 9). Vskutku, sme ľudia tvrdej šije, vzdorovití, radi sa rozhodujúci pre cesty viditeľných modiel. Ba na svoju „tvrdošijnosť sme nezriedka hrdí...“

Ak už byť tvrdošijným, tak v hľadaní Hospodina. Je dobre tvrdošijne sa pýtať, kam vedie Božia cesta s nami. Práve v tvrdošijnosti, v ktorej nechce Mojžiš prenechať Izraelov modle, počul volanie: „*Hospodin, Hospodin! Milosrdný,*

láskavý, zhovievavý, veľmi milostivý a verný Boh!" (2M 34, 6) Hoci trestá, je plný zľutovania, milosti a milosrdenstva (v. 7). To smieme vždy nanovo zažívať pri **Večeri Pánovej. Ona je viditeľným slovom Božej milosti, zľutovania, milosrdenstva a vernosti voči nám. Aj pokrmom na cestu tkp. ukrytú v hmle.** Ani po Božej milosti sa oná cesta nestane menej zahmlenou. **Nikto z nás nemôže mať Pána Boha na svojej ceste životom ako spolubatožinu. Ako čosi, čím môže disponovať. Boh nikdy nebude ľudským vlastníctvom. Avšak my môžeme byť prijatí za Božie vlastníctvo.** Veriť: Bože, sme Tvoji. Ty máš nás, nie my Teba! V tomto chceme Bohu tvrdošijne veriť. A ako Boží ľud Novej zmluvy zároveň vyznávať, že Pán Boh putuje s nami. Už nie ako oblakový a ohnivý stĺp, ale ako Duch Svätý, Duch múdrosti a lásky Ježiša Krista. Lásky, ktorú môžeme vierou prijímať. Keď tak konáme, slabne naša negatívna tvrdošijnosť a pevnie vdáchná, pokorná viera. Dôvera v pravého Boha, ktorý na nás nezabudol, aj keby sa nám to tak javilo. – V Boha, ktorý pamätá na svoju milosť a nespomína viac naše previnenia.

Je dobré vedieť, že nie sme Bohom zabudnutí. Je dobré kráčať životom s Hospodinom, akokoľvek by sa javila cesta s Ním zahmlenou. Svetlo Jeho lásky, Božej prítomnosti, je silnejšie, ako lesk zlatého teľaťa. Hospodin pamätá na svoju milosť a zľutovanie, preto ani my nezabúdajme na Neho. Amen.

Použitím myšlienok Pavla Klineckého (in: ET – Kostnické jiskry č. 5/2003): **Martin Šefranko, ev. a. v. farár**